

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
X kadencja

Druk nr 1388

Warszawa, 7 maja 2025 r.

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

- o zmianie ustawy - Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw.

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy pana posła Zdzisława Gawlika.

(-) Piotr Adamowicz; (-) Urszula Augustyn; (-) Sylwia Bielawska; (-) Paweł Bliźniuk; (-) Mateusz Bochenek; (-) Piotr Borys; (-) Marcin Bosacki; (-) Marek Jan Chmielewski; (-) Alicja Chybicka; (-) Zofia Czernow; (-) Joanna Frydrych; (-) Patryk Gabriel; (-) Krzysztof Gadowski; (-) Zdzisław Gawlik; (-) Piotr Głowski; (-) Krzysztof Grabczuk; (-) Małgorzata Gromadzka; (-) Barbara Grygorcewicz; (-) Krzysztof Habura; (-) Robert Jagła; (-) Patryk Jaskulski; (-) Dominik Jaśkowicz; (-) Piotr Kandyba; (-) Jacek Karnowski; (-) Iwona Karolewska; (-) Katarzyna Kierzek-Koperska; (-) Magdalena Małgorzata Kołodziejczak; (-) Urszula Koszutska; (-) Iwona Maria Kozłowska; (-) Maria Joanna Koźlakiewicz; (-) Iwona Małgorzata Krawczyk; (-) Wojciech Król; (-) Katarzyna Królak; (-) Marek Krzakała; (-) Adam Krzemiński; (-) Henryka Krzywonos-Strycharska; (-) Piotr Lachowicz; (-) Stanisław Lamczyk; (-) Bożena Lisowska; (-) Katarzyna Anna Lubnauer; (-) Artur Jarosław Łacki; (-) Alicja Łuczak; (-) Dorota Marek; (-) Paweł Masełko; (-) Katarzyna Matusik-Lipiec; (-) Jerzy Meysztowicz; (-) Jacek Niedźwiedzki; (-) Małgorzata Niemczyk; (-) Jolanta Niezgodzka; (-) Paweł Papke; (-) Karolina Pawliczak; (-) Małgorzata Pępek; (-) Lucjan Marek Pietrzczyk; (-) Kazimierz Plocke; (-) Elżbieta Anna Polak; (-) Mariusz Popielarz; (-) Renata Rak; (-) Monika Rosa; (-) Marek Rząsa; (-) Rafał Siemaszko; (-) Waldemar Sługocki; (-) Weronika Smarduch; (-) Anna Sobolak; (-) Marek Sowa; (-) Paweł Suski; (-) Andrzej Szewiński; (-) Henryk Szopiński; (-) Krystyna Szumilas; (-) Łukasz Ściebiorowski; (-) Apoloniusz Tajner; (-) Robert Wardzała; (-) Adrian Witczak; (-) Przemysław Witek; (-) Anna Wojciechowska; (-) Witold Zembaczyński.

USTAWA

z dnia ...

o zmianie ustawy - Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz. U. z 2024 r. poz. 266, 834, 859, 1847 i 1881 oraz z 2025 r. poz. 303) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 5aa dodaje się ust. 13 w brzmieniu:

„13. W przypadku gdy na podstawie art. 529 § 1 ustawy z dnia 15 września 2000 r. - Kodeks spółek handlowych (Dz. U. z 2024 r. poz. 18 i 96) jest dokonywany podział spółki będącej sprzedawcą rezerwowym paliw gazowych, z dniem podziału tej spółki sprzedawcą rezerwowym paliw gazowych staje się spółka nabywająca na podstawie planu podziału prawa i obowiązki spółki dzielonej w zakresie realizacji przez spółkę dzieloną obowiązków sprzedawcy rezerwowego paliw gazowych.”;

2) w art. 5ad dodaje się ust. 10 w brzmieniu:

„10. W przypadku gdy na podstawie art. 529 § 1 ustawy z dnia 15 września 2000 r. - Kodeks spółek handlowych jest dokonywany podział spółki będącej sprzedawcą rezerwowym energii elektrycznej, z dniem podziału tej spółki sprzedawcą rezerwowym energii elektrycznej staje się spółka nabywająca na podstawie planu podziału prawa i obowiązki spółki dzielonej w zakresie realizacji przez spółkę dzieloną obowiązków sprzedawcy rezerwowego energii elektrycznej.”;

3) po art. 9i dodaje się art. 9ia w brzmieniu:

„Art. 9ia. W przypadku gdy na podstawie art. 529 § 1 ustawy z dnia 15 września 2000 r. - Kodeks spółek handlowych jest dokonywany podział spółki

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych, ustawę z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości oraz ustawę z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii.

wyznaczonej na sprzedawcę z urzędu na zasadach określonych w art. 9i, prawa i obowiązki sprzedawcy z urzędu przechodzą, do czasu wyznaczenia przez Prezesa URE sprzedawcy z urzędu na zasadach określonych w art. 9i, na wskazaną w planie podziału spółkę nabywającą od spółki dzielonej prawa i obowiązki sprzedawcy z urzędu.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2025 r. poz. 278 i 340) w art.12:

1) w ust. 1:

a) pkt 7 otrzymuje brzmienie:

„7) wartość wkładu określona w statucie lub umowie spółki, a w razie ich braku wartość wkładu określona w innym dokumencie o podobnym charakterze – w przypadku wniesienia do spółki albo spółdzielni wkładu niepieniężnego lub otrzymania wkładu w wyniku podziału spółki przez wyodrębnienie; jeżeli jednak wartość ta jest niższa od wartości rynkowej tego wkładu albo wartość wkładu nie została określona w statucie, umowie albo innym dokumencie o podobnym charakterze, przychodem jest wartość rynkowa takiego wkładu określona na dzień przeniesienia własności przedmiotu wkładu niepieniężnego; przepis art. 14 ust. 2 stosuje się odpowiednio;”,

b) pkt 8d otrzymuje brzmienie:

„8d) ustalona na dzień poprzedzający dzień łączenia lub podziału wartość rynkowa majątku podmiotu przejmowanego lub dzielonego otrzymanego przez spółkę przejmującą lub nowo zawiązaną w części przewyższającej wartość emisyjną udziałów (akcji) przydzielonych udziałowcom (akcjonariuszom) spółek łączonych lub spółki dzielonej, z tym że przychód nie powstaje w przypadku połączenia przeprowadzanego na podstawie art. 515¹ § 1 ustawy z dnia 15 września 2000 r. - Kodeks spółek handlowych;”;

2) w ust. 4 pkt 25 otrzymuje brzmienie:

„25) wartości, o której mowa w ust. 1 pkt 7, jeżeli przedmiotem:

- a) wkładu niepieniężnego do spółki kapitałowej jest komercjalizowana własność intelektualna wniesiona przez podmiot komercjalizujący,
- b) wkładu niepieniężnego do spółki albo spółdzielni jest przedsiębiorstwo lub jego zorganizowana część oraz spółka lub spółdzielnia otrzymująca wkład przyjęła dla celów podatkowych składniki wchodzące w skład tego przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanej części w wartości wynikającej z ksiąg podatkowych podmiotu wnoszącego ten wkład,
- c) wyodrębnienia w ramach podziału przez wyodrębnienie jest przedsiębiorstwo lub jego zorganizowaną część oraz spółka otrzymująca to przedsiębiorstwo lub jego zorganizowaną część w wyniku podziału przez wyodrębnienie przyjęła dla celów podatkowych składniki wchodzące w skład tego przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanej części w wartości wynikającej z ksiąg podatkowych spółki dzielonej w drodze podziału przez wyodrębnienie;”.

Art. 3. W ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r. poz. 120, 295 i 1598 oraz z 2024 r. poz. 619, 1685 i 1863) w art. 12 ust. 3a otrzymuje brzmienie:

„3a. Można nie zamykać ksiąg rachunkowych, jeżeli podział jednostki następuje przez wydzielenie albo wyodrębnienie.”.

Art. 4. W ustawie z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz. U. z 2024 r. poz. 1361, 1847 i 1881 oraz z 2025 r. poz. 303) w art. 40 dodaje się ust. 9 w brzmieniu:

„9. W przypadku gdy na podstawie art. 529 § 1 ustawy z dnia 15 września 2000 r. - Kodeks spółek handlowych (Dz. U. z 2024 r. poz. 18 i 96) jest dokonywany podział spółki zajmującej się obrotem energią elektryczną wyznaczonej na sprzedawcę zobowiązanego, spółka nabywająca na podstawie planu podziału prawa i obowiązki spółki dzielonej wynikające z umów zawartych przez spółkę dzieloną w wykonaniu obowiązków sprzedawcy zobowiązanego:

- 1) staje się sprzedawcą zobowiązanym na okres od dnia podziału do końca roku kalendarzowego następującego po upływie roku, w którym zarejestrowano podział, oraz
- 2) staje się z dniem podziału stroną wskazanych w planie podziału umów zawartych przez spółkę dzieloną w wykonaniu obowiązków sprzedawcy zobowiązanego w miejsce spółki dzielonej."

Art. 5. W przypadku gdy na podstawie art. 529 § 1 ustawy z dnia 15 września 2000 r. - Kodeks spółek handlowych (Dz. U. z 2024 r. poz. 18 i 96) jest dokonywany podział spółki pełniącej obowiązki sprzedawcy z urzędu na zasadach określonych w art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 4 marca 2005 r. o zmianie ustawy - Prawo energetyczne oraz ustawy – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2005 r. poz. 552), prawa i obowiązki sprzedawcy z urzędu przechodzą, do czasu wyznaczenia przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki sprzedawcy z urzędu na zasadach określonych w art. 9i ustawy zmienianej w art. 1, na wskazaną w planie podziału spółkę nabywającą od spółki dzielonej prawa i obowiązki sprzedawcy z urzędu.

Art. 6. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2025 r.

U Z A S A D N I E N I E

We wrześniu 2023 r. nowelizacja Kodeksu spółek handlowych wprowadziła do polskiego systemu prawnego podział spółki przez wyodrębnienie i inne nowe typy reorganizacji korporacyjnych. Szybko okazało się jednak, że zmianie tej nie towarzyszyły zmiany szeregu innych ustaw, które w swojej obecnej formie utrudniają albo wręcz uniemożliwiają przeprowadzenie podziału niektórych spółek.

Uchwalona przez Sejm w dniu 20 grudnia 2024 r. ustawa o podmiotach obsługujących kredyty i nabywcach kredytów w przepisach przejściowych (art. 58) wprowadza istotną i oczekiwaną przez uczestników obrotu publicznego zmianę w ustawie o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych. Zmiana ta pozwala na przeprowadzenie podziału spółki publicznej poprzez wyodrębnienie bez potrzeby wycofywania akcji spółki będącej przedmiotem podziału z obrotu giełdowego.

Proponowane zmiany Prawa energetycznego mają za zadanie dokończyć proces usuwania luk w prawie związanych z wprowadzeniem nowego podziału spółki przez wyodrębnienie i umożliwić podział spółki obrotu energią elektryczną lub gazem przez wyodrębnienie z zapewnieniem przejścia z mocy ustawy praw i obowiązków takiej spółki będącej sprzedawcą rezerwowym lub sprzedawcą z urzędu. Podział spółki wskazanej w umowie dystrybucji energii elektrycznej lub gazu jako sprzedawca rezerwowy powoduje, że spółka wskazana przestaje świadczyć sprzedaż rezerwową. Zgodnie z Prawem energetycznym odbiorcy energii wskazują sprzedawcę rezerwowego w umowie dystrybucji, co jest jednocześnie upoważnieniem dla operatora systemu do zawarcia w imieniu odbiorcy umowy sprzedaży rezerwowej we wskazanych w ustawie przypadkach. Upoważnienie to w razie podziału spółki wygasa z braku adresata. Proponowana zmiana przenosi automatycznie wybór odbiorcy na spółkę wydzieloną ze spółki wskazanej na sprzedawcę rezerwowego. Jest to niezwykle istotne, albowiem zapewnia nieprzerwane dostawy energii elektrycznej i gazu do odbiorców w gospodarstwach domowych w razie kłopotów wybranego przez danego odbiorcę sprzedawcy skutkujących zaprzestaniem przez niego dostaw energii lub gazu.

Zmiana w zakresie sprzedawcy z urzędu dotyczy zarówno spółek działających na podstawie przepisu przejściowego z 2005 r. (stan obecny) jak i przedsiębiorstw, które zostaną wyznaczone na sprzedawców z urzędu przez Prezesa URE w trybie art. 9i Prawa energetycznego w drodze przetargu. Zapewni to płynną kontynuację obsługi umów kompleksowych, które sprzedawcy z urzędu mają obowiązek zawierać z odbiorcami w gospodarstwach domowych.

Brak tego przepisu powoduje w przypadku podziału spółki obrotu energią lub gazem konieczność wyznaczenia sprzedawcy z urzędu w drodze przetargu zgodnie z art. 9i Prawa energetycznego, czego od początku obowiązywania tego przepisu Prezes URE ani razu nie uczynił. Spowodowałoby to brak sprzedawcy z urzędu na obszarze działania dzielonej spółki do czasu zakończenia przetargu, co może potrwać kilka miesięcy. Istnieje także ryzyko, że do przetargu mógłby nie stanąć ani jeden uczestnik, albowiem działalność sprzedawcy z urzędu w zakresie cen energii elektrycznej podlega silnej regulacji (zatwierdzaniu taryf), która czyni ją działalnością nisko marżową, a w niektórych latach nie przynoszącą zysku.

Proponowana nowelizacja ma na celu usunięcie luk w prawie, które utrudniają albo wręcz uniemożliwiają podział spółki publicznej przez wyodrębnienie wobec niedostosowania ustaw podatkowych i ustawy o rachunkowości do nowych form reorganizacji korporacyjnych. Dodatkowo, proponuje się zmiany usuwające luki w prawie, które uniemożliwiają podział przedsiębiorstwa energetycznego zajmującego się obrotem energią elektryczną lub gazem, skutkując problemami zarówno dla samych spółek, ich akcjonariuszy, a także wytwórców energii elektrycznej w odnawialnych źródłach energii o mocy do 0,5MW.

Zmiana w ustawie o podatku od osób prawnych ma na celu dostosowanie przepisów tej ustawy do zmian wprowadzonych w 2023 roku do ustawy Kodeks spółek handlowych, w szczególności w celu dostosowania przepisów podatkowych do nowych form reorganizacji spółek, tj. nowych zasad horyzontalnego połączenia spółek sióstr, podziału przez wyodrębnienie oraz pełne wdrożenie dyrektywy 2009/133/WE.

Wprowadzone z początkiem 2023 roku zmiany w ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych jedynie częściowo zaadresowały kwestię nowych rodzajów reorganizacji, co

skutkowało tym, że w praktyce pojawił się szereg sprzecznych stanowisk i interpretacji. Źródłem wątpliwości są przede wszystkim dwie okoliczności, tj. fakt, iż w przypadku nowego rodzaju horyzontalnego połączenia spółek siostr nie dochodzi do emisji nowych udziałów (akcji) i objęcia ich przez wspólnika, a w przypadku podziału przez wyodrębnienie, co prawda do wydania nowych udziałów (akcji) dochodzi, jednak nie są one obejmowane przez wspólnika spółki dzielonej, ale przez samą spółkę dzieloną. Zaproponowane zmiany zmierzają więc w kierunku zapewnienia neutralności podatkowej nowych rodzajów reorganizacji, tak jak jest to przewidziane na gruncie prawa Unii Europejskiej – dyrektywa 2009/133/WE, która gwarantuje neutralność podatkową restrukturyzacji kapitałowych.

Biorąc pod uwagę, że skutek ekonomiczny podziału przez wyodrębnienie jest tożsamy ze skutkiem jaki wywołuje wkład niepieniężny (aport), jak również mając na uwadze taki sam sposób rozliczania tych operacji dla celów rachunkowych, najbardziej pożądanym kierunkiem zmian w ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych jest zrównanie traktowania dla celów tego podatku podziału przez wyodrębnienie z aportem. W obu przypadkach składniki majątku jednej spółki są przenoszone na inny podmiot w zamian za wydawane na rzecz tego podmiotu udziały (akcje). Dodatkowo również podział przez wyodrębnienie skutkuje powstaniem takiej samej wertykalnej struktury holdingowej jak struktura, która powstaje w rezultacie wniesienia aportu. Podejście zrównujące dla celów podatkowych aport aktywów z podziałem spółki przez wyodrębnienie znajduje również uzasadnienie w dyrektywie 2009/133/WE, gdzie jest mowa o neutralności podatkowej operacji "wniesienia aktywów". Dyrektywa 2009/133/WE definiuje "wniesienie aktywów" jako "czynność, w wyniku której spółka nieulegająca likwidacji przekazuje, jeden, kilka lub wszystkie swoje oddziały innej spółce, w zamian za przekazanie papierów wartościowych reprezentujących kapitał spółki przejmującej przekaz". Natomiast "oddział" definiowany jest jako "ogół aktywów i pasywów części spółki, która z organizacyjnego punktu widzenia stanowi niezależną jednostkę gospodarczą, to znaczy podmiot, który jest w stanie funkcjonować za pomocą własnych środków". Definicja ta wydaje się więc być zbieżna ze znaną ustawodawstwu podatkowemu definicją zorganizowanej części przedsiębiorstwa.

Zmiana w ustawie o rachunkowości polega na usunięciu konieczności zamknięcia ksiąg rachunkowych w przypadku podziału przez wyodrębnienie, co w myśl obecnie

obowiązujących przepisów prawa jest obowiązkowe, a jawi się jako zbędna formalność generująca dodatkowe koszty przy podziale. W efekcie, na cele prowadzenia ksiąg rachunkowych spółek dzielonych podział przez wyodrębnienie zostaje zrównany z podziałem przez wydzielenie w świetle ustawy o rachunkowości.

Zmiana ustawy o odnawialnych źródłach energii (ustawa OZE) ma za zadanie umożliwić podział przedsiębiorstwa obrotu będącego sprzedawcą zobowiązanym, czyli tą firmą, która ma za zadanie kupowanie energii elektrycznej wyprodukowanej w instalacjach odnawialnych źródeł energii o mocy do 0,5MW i jej rozliczanie. Żaden przepis nie stanowi wprost, czy prawa i obowiązki związane z tym statusem mogą przechodzić z mocy prawa na wydzielaną spółkę w przypadku podziału spółki pełniącej taką rolę, która została wcześniej wyznaczona przez Prezesa URE w trybie art. 40 ust. 1 ustawy OZE. Co więcej, zapisy art. 82 ust. 2 i 3 ustawy OZE stanowią, że zmiana sprzedawcy zobowiązanego powoduje rozwiązanie istniejących umów sprzedaży energii elektrycznej z wytwórcami energii elektrycznej w instalacjach odnawialnego źródła energii i zawieranie nowych umów z nowym sprzedawcą zobowiązanym.

Zmiana usunie tę wątpliwość i zapewni nie tylko płynne przejście tych umów oraz wszelkich praw i obowiązków sprzedawcy zobowiązanego na nowo tworzoną spółkę, ale także przedłuży o jeden pełny rok kalendarzowy status sprzedawcy zobowiązanego dla spółki wywiezionej jako sprzedawca z urzędu z innej spółki. Jest to podyktowane tym, że zgodnie z art. 40 ust. 3 ustawy OZE sprzedawca zobowiązany jest wyznaczany na kolejny rok na podstawie wielkości sprzedaży energii elektrycznej danej spółki obrotu energią w okresie od 1 stycznia do 31 sierpnia danego roku. Nowa spółka, która przejmie rolę sprzedawcy zobowiązanego nie będzie mogła się wykazać w pierwszym roku swojego istnienia sprzedażą w tym okresie, chyba że zaczęła swoją działalność 1 stycznia. Skutkiem tego rola sprzedawcy zobowiązanego mogłaby trafić do innej spółki obrotu całkowicie nie przygotowanej i nie zdolnej do pełnienia takiej roli i konieczność zawierania przez nowego sprzedawcę nowych umów sprzedaży energii elektrycznej.

Proponowane zmiany prawa nie powodują żadnych kosztów ani obciążeń dla Skarbu Państwa ani jednostek samorządu lokalnego, nie zmieniają ani zasad, ani wielkości opodatkowania, ani nie zmieniają praw i obowiązków stron umów, do których wprowadzane przepisy będą miały zastosowanie. Co więcej, proponowane zmiany chronią

interesy odbiorców energii elektrycznej i gazu mających prawo do żądania do zawierania umów kompleksowych ze sprzedawcą z urzędu zapewniając im utrzymanie zawartych w tym trybie umów kompleksowych oraz producentów energii w odnawialnych źródłach energii o mocy do 0,5MW zapewniając im dalszą realizacją zawartych umów ze sprzedawcą zobowiązanym oraz nieprzerwanie istnienia i funkcjonowania sprzedawcy z urzędu, sprzedawcy rezerwowego i sprzedawcy zobowiązanego.

DEKLAROWANE SKUTKI REGULACJI (DSR) projektu ustawy

Informacje o projekcie

a) Tytuł projektu:

Ustawa o zmianie ustawy Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw.

b) Przedstawiciel wnioskodawcy:

Zdzisław Gawlik

I. Część wstępna

[1] Zwięzły opis zidentyfikowanego problemu i proponowanych rozwiązań.

a) Jaki problem jest rozwiązywany i jaka jest skala tego problemu?

We wrześniu 2023 r. nowelizacja Kodeksu spółek handlowych wprowadziła do polskiego systemu prawnego podział spółki przez wyodrębnienie i inne nowe typy reorganizacji korporacyjnych. Szybko okazało się jednak, że zmianie tej nie towarzyszyły zmiany szeregu innych ustaw, które w swojej obecnej formie utrudniają albo wręcz uniemożliwiają przeprowadzenie podziału niektórych spółek.

b) Opis proponowanych zmian.

- 1) W ustawie z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U. z 2024 r. poz. 226, 834, 859, 1847 i 1881) w art. 5aa po ust. 12 dodaje się nowy ust. 13 dzięki któremu w razie podziału spółki zajmującej się obrotem energią elektryczną lub paliwami gazowymi dojdzie do płynnego przejścia obowiązków sprzedawcy rezerwowego ze spółki dzielonej na spółkę wskazaną w planie podziału jako przejmującą obowiązki sprzedawcy rezerwowego.
- 2) Dodaje się także nowy art. 9ia Prawa energetycznego, który zapewnia płynne przejście obowiązków spółki obrotu energią elektryczną lub gazem będącej sprzedawcą z urzędu ze spółki dzielonej na spółkę wskazaną w planie podziału jako przejmującą obowiązki sprzedawcy z urzędu. Sprzedawca z urzędu ma obowiązek zawarcia umów sprzedaży energii elektrycznej lub gazu z odbiorcami w gospodarstwach domowych.
- 3) W ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2025 r. poz. 278, 340) zmienia się brzmienie art. 12 ust. 1 pkt 7 i 8d oraz ust. 4 pkt 25 w sposób, który zrównuje konstrukcyjnie podział przez

wyodrębnienie z operacją wniesienia aportu do spółki i tym samym wyłącza z zastosowania do podziału przez wyodrębnienie przepisów dotyczących opodatkowania podziału z wyjątkiem przypadków, gdyż podział przez wyodrębnienie dotyczy majątku, który nie stanowi przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanej części. Podział przez wyodrębnienie zostanie zrównany z aportem do spółki, który byłby neutralny dla wnoszącego wkład (spółki dzielonej), jeśli wnoszona jest zorganizowana część przedsiębiorstwa. Po stronie spółki emitującej udziały (akcje) przy podziale przez wyodrębnienie nie powstawałby dzięki temu przychód. Takie zrównanie aportu z podziałem przez wyodrębnienie jest również uzasadnione podobnym sposobem ujmowania tych operacji dla celów rachunkowych. Zaproponowane zmiany zmierzają więc w kierunku zapewnienia neutralności podatkowej nowych rodzajów reorganizacji, tak jak jest to przewidziane na gruncie prawa Unii Europejskiej – dyrektywa 2009/133/WE, która gwarantuje neutralność podatkową restrukturyzacji kapitałowych.

- 4) Zmiana art. 12 ust. 3a ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r. poz. 120, 295, 1598, z 2024 r. poz. 619, 1685, 1863) pozwala na usunięcie konieczności zamknięcia ksiąg rachunkowych w przypadku podziału przez wyodrębnienie, co w myśl obecnie obowiązujących przepisów prawa jest obowiązkowe, a jawi się jako zbędna formalność generująca dodatkowe koszty przy podziale. W efekcie, na cele prowadzenia ksiąg rachunkowych spółek dzielonych podział przez wyodrębnienie zostaje zrównany z podziałem przez wydzielenie w świetle ustawy o rachunkowości.
- 5) W ustawie z dnia 15 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz. U. z 2024 r. poz. 1361, 1847, 1881) w art. 40 po ust. 8 dodaje się nowy ust. 9, który ma za zadanie umożliwić podział przedsiębiorstwa obrotu będącego sprzedawcą zobowiązanym, czyli tą firmą, która ma za zadanie kupowanie energii elektrycznej wyprodukowanej w instalacjach odnawialnych źródeł energii (OZE) o mocy do 0,5MW i jej rozliczanie. Przepisy art. 82 ust. 2 i 3 ustawy OZE stanowią, że zaprzestanie przez sprzedawcę zobowiązanego (spółkę dzieloną) działalności w zakresie obrotu energią elektryczną powoduje konieczność ponownego wyznaczenia sprzedawcy zobowiązanego przez Prezesa URE oraz rozwiązanie istniejących umów sprzedaży energii elektrycznej z wytwórcami energii elektrycznej w instalacjach OZE i zawieranie nowych umów z nowym sprzedawcą zobowiązanym. Do czasu wyznaczenia nowego sprzedawcy zobowiązanego nie będzie istniał żaden podmiot obowiązany do zakupu energii elektrycznej z instalacji OZE o mocy do 0,5MW. Zmiana zapewni nie tylko płynne przejście tych umów oraz wszelkich praw i obowiązków sprzedawcy zobowiązanego na nowo tworzoną spółkę, ale także przedłuży o jeden pełny rok kalendarzowy status sprzedawcy zobowiązanego dla spółki wywiezionej jako sprzedawca zobowiązany z innej spółki.

c) Skutki braku zmiany stanu obecnego.

1) Brak zmian Prawa energetycznego.

Brak zmiany art. 5aa Prawa energetycznego powoduje konieczność zawiadomiania wszystkich odbiorców (nawet kilku milionów w przypadku największych spółek obrotu), którzy wskazali spółkę dzieloną jako sprzedawcę rezerwowego w swoich umowach, że ich sprzedawca rezerwowy przestał świadczyć taką usługę i odbiorca musi wskazać operatorowi systemu nowego sprzedawcę rezerwowego.

W obecnym stanie prawnym sprzedawcy z urzędu działają na podstawie przepisu przejściowego ustawy z 2005 r. Zgodnie z art. 9i Prawa energetycznego sprzedawcy z urzędu powinni być wyłaniani w formie przetargu organizowanego przez Prezesa URE. Od początku możliwości zastosowania tego przepisu (od 1 lipca 2007 r.!) Prezes URE nie przeprowadził ani jednego przetargu, przez co sprzedawcy z urzędu działają już prawie 18 lat na podstawie wyżej opisanego przejściowego przepisu. Brak tego przepisu powoduje w przypadku podziału spółki obrotu energią lub gazem konieczność wyznaczenia sprzedawcy z urzędu w drodze przetargu zgodnie z art. 9i Prawa energetycznego. Spowodowałoby to brak sprzedawcy z urzędu na obszarze działania dzielonej spółki do czasu zakończenia przetargu, co może potrwać kilka miesięcy albo nawet wiele, wiele lat.

2) Brak zmian ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych.

Wprowadzone z początkiem 2023 roku zmiany w ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych jedynie częściowo zaadresowały kwestię nowych rodzajów reorganizacji, co skutkowało tym, że w praktyce pojawiło się szereg sprzecznych stanowisk i interpretacji. Źródłem wątpliwości są przede wszystkim dwie okoliczności, tj. fakt, iż w przypadku nowego rodzaju horyzontalnego połączenia spółek sióstr nie dochodzi do emisji nowych udziałów (akcji) i objęcia ich przez wspólnika, a w przypadku podziału przez wyodrębnienie co prawda do wydania nowych udziałów (akcji) dochodzi, jednak nie są one obejmowane przez wspólnika spółki dzielonej, ale przez samą spółkę dzieloną.

3) Brak zmian do ustawy o rachunkowości.

Obecnie obowiązujące przepisy ustawy o rachunkowości w przypadku podziału spółki przez wydzielenie nakładają obowiązek zamknięcia ksiąg dzielonej spółki, co jest zbędnym kosztem i uciążliwą formalnością.

4) Brak zmian do ustawy o odnawialnych źródłach energii.

Zgodnie z art. 40 ust. 3 ustawy o odnawialnych źródłach energii sprzedawca zobowiązany jest wyznaczany na kolejny rok na podstawie wielkości sprzedaży energii elektrycznej danej spółki obrotu energią elektryczną w okresie od 1 stycznia do 31 sierpnia danego roku. Nowa Powstała w wyniku podziału spółki będącej sprzedawcą zobowiązanym nowa spółka, która przejmie rolę sprzedawcy zobowiązanego nie będzie mogła się wykazać w pierwszym roku swojego istnienia sprzedażą w tym okresie, chyba żeby zaczęła swoją działalność równo 1

stycznia. Skutkiem tego rola sprzedawcy zobowiązanego mogłaby trafić do innej spółki niezgodnie z wolą ustawodawcy: zamiast do spółki o najwyższym wolumenie obrotu energią elektryczną na danym terenie do spółki obrotu całkowicie nie przygotowanej i niezdolnej do pełnienia takiej roli a także konieczność zawierania przez nowego sprzedawcę zobowiązanego nowych umów sprzedaży energii elektrycznej.

[2] Czy były rozważane rozwiązania alternatywne?

➤ **Nie**

Dla zmian w Prawie energetycznym, ustawie o odnawialnych źródłach energii i ustawie o księgowości nie ma rozwiązań alternatywnych, a przedstawione zostały zrehabilitowany w najprostszy i najbardziej zwięzły sposób. W przypadku zmian do ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych proponowane zmiany zrównujące na tle tej ustawy podział przez wydzielenie z aportem to najprostszy sposób usunięcia wątpliwości interpretacyjnych na tle tej ustawy. Alternatywą byłoby zaproponowanie osobnego rozdziału dotyczącego podziału spółek przez wydzielenie, co jawi się jako niezasadna z punktu widzenia konstrukcji ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych.

II. Wymogi określone w art. 34 ust. 2 pkt 3–5 regulaminu Sejmu

[3] Jakie są przewidywane skutki prawne projektowanych rozwiązań?

Proponowane zmiany precyzują prawa odbiorców energii elektrycznej oraz wytwórców energii elektrycznej w odnawialnych źródłach energii o mocy do 0,5MW sprzedających energię elektryczną do sprzedawców zobowiązanych w przypadku podziału spółki zajmującej się obrotem energią elektryczną pełniącej rolę sprzedawcy z urzędu, sprzedawcy rezerwowego oraz sprzedawcy zobowiązanego.

Proponowane zmiany są zgodne z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej i prawem Unii Europejskiej.

Wejście w życie proponowanych zmian winno nastąpić w możliwie jak najkrótszym czasie z uwagi na konieczność doprecyzowania stanu prawnego, jaki wystąpił po wprowadzeniu do obrotu prawnego instytucji podziału spółki przez wydzielenie.

[4] Jakie są przewidywane skutki społeczne projektowanych rozwiązań?

Ustawa zapewnia płynne podziały spółek w tym spółek zajmujących się obrotem energią elektryczną i paliwami gazowymi. Brak negatywnych skutków ustawy w sferze społecznej, w roku wejścia w życie ustawy i latach następnych.

W sferze społecznej ustawa oddziałuje:

- a) w zakresie zmian do Prawa energetycznego na odbiorców energii elektrycznej i gazu w gospodarstwach domowych posiadających umowy ze spółkami zajmującymi się obrotem energią elektryczną lub paliwami gazowymi pełniącymi funkcję sprzedawców z urzędu. Które chciałyby przeprowadzić podział (potencjalnie obecnie 5 spółek w energii elektrycznej i jedna w gazie ziemnym) – zapewnia nieprzerwaną realizację umów zawartych w ramach sprzedaży z urzędu i sprzedaży rezerwowej oraz nieprzerwane

oferowanie tego rodzaju usług dla odbiorców końcowych w przypadku podziału spółki świadczącej te usługi;

- b) brak skutków społecznych w zakresie zmian do ustawy o księgowości i ustawy o podatku dochodowym;
- c) w zakresie zmian w ustawie o odnawialnych źródłach energii ustawa oddziałuje na wytwórców odnawialnej energii elektrycznej w instalacjach wytwórczych o mocy do 0,5MW posiadających umowy ze spółkami będącymi sprzedawcą zobowiązanym energii elektrycznej (potencjalnie obecnie 187 spółek w 2025 r.), które chciałyby przeprowadzić podział.

[5] Jakie są przewidywane skutki gospodarcze projektowanych rozwiązań?

Ustawa oddziałuje na spółki, które w celu realizacji swoich celów gospodarczych chcą dokonać podziału:

- a) w zakresie zmian do Prawa energetycznego na wszystkie spółki zajmujące się obrotem energią elektryczną lub paliwami gazowymi pełniącymi funkcję sprzedawców z urzędu (obecnie 5 spółek w energii elektrycznej i jedna w gazie ziemnym);
- b) w zakresie zmian do ustawy o księgowości i ustawy o podatku dochodowym w stosunku do wszystkich spółek;
- c) w zakresie zmian w ustawie o odnawialnych źródłach ustawa oddziałuje na wszystkie spółki będące sprzedawcą zobowiązanym energii elektrycznej (187 spółek w 2025 r.) oraz wytwórców odnawialnej energii elektrycznej w instalacjach wytwórczych o mocy do 0,5MW.

Brak skutków negatywnych skutków gospodarczych. Pozytywne skutki gospodarcze to zapewnienie płynnego podziału spółek i zmniejszenie kosztów tego rodzaju operacji.

[6] Jakie są przewidywane skutki finansowe projektowanych rozwiązań, w szczególności wpływ na sektor finansów publicznych, w tym na budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego?

Brak skutków finansowych dla sektora finansów publicznych w tym dla budżetu Państwa i jednostek samorządu terytorialnego. Ustawa jest w tym zakresie całkowicie neutralna.

[7] Wykaz źródeł finansowania, jeśli projekt ustawy pociąga za sobą obciążenie budżetu państwa lub budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

Przyjęcie ustawy nie wymaga obciążania budżetu Państwa ani budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

[8] Czy projekt ustawy podlega procedurze notyfikacyjnej?

➤ **Nie**

Projekt ustawy nie podlega notyfikacji, ponieważ wprowadzane ustawą zmiany mają charakter techniczny i proceduralny.

III. Wymogi określone w art. 34 ust. 2a i 2b regulaminu Sejmu

[9] Czy projekt ustawy zawiera przepisy określające zasady podejmowania, wykonywania lub zakończenia działalności gospodarczej (art. 34 ust. 2a regulaminu Sejmu)?

➤ **Tak**

Proponowane zmiany precyzują zasady podejmowania działalności gospodarczej przez spółkę zajmującą się obrotem energią elektryczną powstającą w drodze podziału przez wydzielenie innej spółki zajmującej się obrotem energią elektryczną oraz zaprzestania tej działalności gospodarczej w zakresie obrotu energią elektryczną przez spółkę, z której ta nowa spółka jest wydzielana. Dzięki proponowanym zmianom nastąpi płynne przejście realizacji obowiązków przedsiębiorstwa energetycznego zajmującego się obrotem energią elektryczną pełniącego jednocześnie rolę sprzedawcy z urzędu, sprzedawcy rezerwowego i sprzedawcy zobowiązanego ze spółki dzielonej na spółkę wydzielaną. .

[10] Czy wdrożenie projektowanych przepisów spowoduje obciążenia administracyjne mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców (art. 34 ust. 2a regulaminu Sejmu)?

➤ **Nie**

Proponowane zmiany nie powodują obciążeń administracyjnych dla mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców.

[11] Czy projekt ustawy zawiera przepisy regulacyjne lub określa wymogi dotyczące świadczenia usług transgranicznych w rozumieniu ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej (art. 34 ust. 2b regulaminu Sejmu)?

➤ **Nie**

Proponowane zmiany nie dotyczą świadczenia usług transgranicznych.

Warszawa, 22 maja 2025 r.

BEOS-WP/WPEiM-846/25

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L.dz. **SPS-III.020.105.8.2025**

Data wpływu **22.05.2025**

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

**Opinia w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej poselskiego
projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo energetyczne
oraz niektórych innych ustaw (przedstawiciel
wnioskodawców: poseł Zdzisław Gawlik)**

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r. – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2022 r. poz. 990, ze zm.) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

Projekt ma na celu nowelizację:

- 1) ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne¹, dalej jako „Prawo energetyczne”;
- 2) ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych², dalej jako „ustawa o podatku dochodowym od osób prawnych”;
- 3) ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości³, dalej jako „ustawa o rachunkowości”;
- 4) ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii⁴, dalej jako „ustawa OZE”.

Celem projektu jest uzupełnienie zmian ustawowych w związku z wprowadzeniem do ustawy z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych⁵, dalej jako „Kodeksu spółek handlowych”, możliwości podziału spółki przez wyodrębnienie oraz innych nowych form reorganizacji spółek ustawą z dnia 16 sierpnia 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks spółek handlowych oraz niektórych innych ustaw⁶.

Zmiany w Prawie energetycznym polegają na wprowadzeniu mechanizmów przejścia z mocy ustawy praw i obowiązków spółki będącej

¹ Dz. U. z 2024 r. poz. 266, ze zm.

² Dz. U. z 2025 r. poz. 278, ze zm.

³ Dz. U. z 2023 r. poz. 120, ze zm.

⁴ Dz. U. z 2024 r. poz. 1361, ze zm.

⁵ Dz. U. z 2024 r. poz. 18, ze zm.

⁶ Dz. U. poz. 1705.

sprzedawcą rezerwowym energii elektrycznej lub paliw gazowych lub sprzedawcą z urzędu, w przypadku podziału spółki na zasadach określonych w art. 529 § 1 Kodeksu spółek handlowych (art. 5aa ust. 13, art. 5ad ust. 10 oraz art. 9ia). W przypadku takiego podziału spółki będącej sprzedawcą rezerwowym paliw gazowych lub energii elektrycznej sprzedawcą rezerwowym stanie się spółka nabywająca na podstawie planu podziału prawa i obowiązki spółki dzielonej w zakresie realizacji obowiązków sprzedawcy rezerwowego. Natomiast w przypadku dokonania podziału spółki wyznaczonej na sprzedawcę z urzędu prawa i obowiązki sprzedawcy z urzędu miałyby przechodzić, do czasu wyznaczenia przez Prezesa URE, na spółkę nabywającą od spółki dzielonej prawa i obowiązki sprzedawcy z urzędu.

Zmiany w ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych (art. 12 ust. 1 pkt 7 i 8d oraz ust. 4 pkt 25) mają na celu zrównanie podziału przez wyodrębnienie z operacją wniesienia aportu do spółki w wymiarze podatkowym, z zastosowaniem wyjątku, jeśli przedmiotem wyodrębnienia jest przedsiębiorstwo lub jego zorganizowana część oraz spółka otrzymująca to przedsiębiorstwo lub jego zorganizowaną część odpowiednio przyjął dla celów podatkowych składniki wchodzące w skład tego przedsiębiorstwa lub jego części (zmiana dotycząca art. 12 ust. 4 pkt 25 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych). Druga zmiana w ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych dotyczy przesądzenia, że przychód nie powstaje w przypadku połączenia przeprowadzanego na podstawie art. 515¹ § 1 Kodeksu spółek handlowych (zmiana dotycząca art. 12 ust. 1 pkt 8d in fine ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych).

Zmiana art. 12 ust. 3a ustawy o rachunkowości ma na celu usunięcie konieczności zamknięcia ksiąg rachunkowych w przypadku podziału przez wydzielenie lub wyodrębnienie.

Proponowany art. 40 ust. 9 w ustawie OZE dotyczy podziału przez wyodrębnienie spółki wyznaczonej na sprzedawcę zobowiązanego. W takim przypadku spółka nabywająca na podstawie planu podziału prawa i obowiązki spółki dzielonej stanie się sprzedawcą zobowiązanym na okres od dnia podziału do końca roku kalendarzowego następującego po upływie roku, w którym zarejestrowano podział, oraz stanie się z dniem podziału stroną umów zawartych przez spółkę dzieloną.

W projekcie przewidziano także przepis odnoszący się do podziału spółki pełniącej obowiązki sprzedawcy z urzędu na podstawie art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 4 marca 2005 r. o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz ustawy – Prawo ochrony środowiska⁷ oraz przejścia praw i obowiązków sprzedawcy z urzędu na wskazaną w planie podziału spółkę.

Zgodnie z art. 6 projektu ustawy ma ona wejść w życie z dniem 1 lipca 2025 r.

⁷ Dz. U. z 2005 r. poz. 552.

2. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem ustawy

2.1. W zakresie, w jakim projekt dotyczy zmian prawa energetycznego, należy uwzględnić następujące regulacje prawa Unii Europejskiej:

- 1) art. 194 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TfUE), który określa cele polityki energetycznej UE, takie jak zapewnienie funkcjonowania rynku wewnętrznego energii, bezpieczeństwo dostaw energii, efektywność energetyczna, oszczędność energii, rozwój nowych i odnawialnych źródeł energii oraz promowanie wzajemnych połączeń sieci energetycznych;
- 2) dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/944 z dnia 5 czerwca 2019 r. w sprawie wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej oraz zmieniającą dyrektywę 2012/27/UE⁸, dalej jako „dyrektywa 2019/944”;
- 3) rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/943 z dnia 5 czerwca 2019 r. w sprawie rynku wewnętrznego energii elektrycznej⁹, dalej jako „rozporządzenie 2019/943”;
- 4) dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1788 z dnia 13 czerwca 2024 r. w sprawie wspólnych zasad rynków wewnętrznych gazu odnawialnego, gazu ziemnego i wodoru, zmieniającą dyrektywę (UE) 2023/1791 i uchylającą dyrektywę 2009/73/WE¹⁰, dalej jako „dyrektywa 2024/1788”;
- 5) rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1789 z dnia 13 czerwca 2024 r. w sprawie rynków wewnętrznych gazu odnawialnego, gazu ziemnego i wodoru, zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1227/2011, (UE) 2017/1938, (UE) 2019/942, (UE) 2022/869 oraz decyzję (UE) 2017/684, a uchylające rozporządzenie (WE) nr 715/2009¹¹, dalej jako „rozporządzenie 2024/1789”;
- 6) dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych¹², dalej jako „dyrektywa 2018/2001”.

Zgodnie z art. 194 ust. 1 lit. c TfUE w ramach ustanawiania lub funkcjonowania rynku wewnętrznego oraz z uwzględnieniem potrzeby zachowania i poprawy stanu środowiska polityka Unii Europejskiej w dziedzinie energetyki ma na celu, w duchu solidarności między państwami członkowskimi, wspieranie efektywności energetycznej i oszczędności energii, jak również rozwoju nowych i odnawialnych form energii. Dziedzina energii znajduje się w obszarze kompetencji dzielonych między Unią Europejską a państwami członkowskimi, co oznacza, że zarówno UE, jak i państwa członkowskie mogą

⁸ Dz. Urz. UE L 158 z 14.6.2019, s. 125, ze zm.

⁹ Dz. Urz. UE L 158 z 14.6.2019, s. 54, ze zm.

¹⁰ Dz. Urz. UE L, 2024/1788, 15.7.2024.

¹¹ Dz. Urz. UE L, 2024/1789, 15.7.2024.

¹² Dz. Urz. UE L 328 z 21.12.2018, s. 82, ze zm.

stanowić prawo i przyjmować akty prawnie wiążące w tej dziedzinie, przy czym państwa członkowskie wykonują swoją kompetencję w zakresie, w jakim UE nie wykonała swojej kompetencji (art. 2 ust. 2 TfUE).

Ogólne zasady dotyczące wytwarzania, przesyłu, dystrybucji, magazynowania i dostaw energii elektrycznej, wraz z przepisami dotyczącymi ochrony konsumentów, w celu stworzenia prawdziwie zintegrowanych, konkurencyjnych, ukierunkowanych na potrzeby konsumenta, elastycznych, uczciwych i przejrzystych rynków energii elektrycznej w UE określa dyrektywa 2019/944 (art. 1 ust. 1). Przepisy tej dyrektywy uzupełnia rozporządzenie 2019/943, które reguluje wybrane aspekty funkcjonowania wewnętrznego rynku energii elektrycznej, w tym zasady transgranicznej wymiany energii.

Dyrektywa 2019/944 reguluje m.in. tzw. usługę powszechną, zobowiązując państwa członkowskie do zapewnienia wszystkim odbiorcom będącym gospodarstwami domowymi, a także – jeżeli państwa członkowskie uznają to za stosowne – małym przedsiębiorstwom, możliwości korzystania z tej usługi. Przez usługę powszechną rozumie się prawo do dostaw energii elektrycznej o określonej jakości, na całym terytorium danego państwa, po cenach konkurencyjnych, łatwych do porównania, przejrzystych i niedyskryminujących (art. 27 ust. 1). Usługa powszechna powinna być wdrażana w sposób przejrzysty i niedyskryminujący, a także w sposób, który nie ogranicza tzw. wolnego wyboru dostawcy (art. 27 ust. 2).

Dyrektywa 2019/944 wprowadza również obowiązek wyznaczania sprzedawców rezerwowych (art. 27a ust. 1). Ich zadaniem jest zapewnienie ciągłości dostaw przynajmniej dla odbiorców będących gospodarstwami domowymi. W przypadku zaprzestania działalności przez dotychczasowego dostawcę energii elektrycznej sprzedawca rezerwowi przejmuje dostawy i zapewnia niezakłócone świadczenie usług przez okres wystarczający do znalezienia nowego sprzedawcy, wynoszący co najmniej sześć miesięcy (art. 27a ust. 3). Sprzedawców rezerwowych należy wyznaczać w drodze sprawiedliwej, przejrzystej i niedyskryminującej procedury (art. 27a ust. 1). Przepisy dotyczące sprzedawcy rezerwowego zostały wprowadzone poprzez nowelizację dyrektywy 2019/944 na mocy dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1711 z dnia 13 czerwca 2024 r., zmieniającej dyrektywy (UE) 2018/2001 i (UE) 2019/944 w odniesieniu do poprawy struktury unijnego rynku energii elektrycznej¹³. Termin implementacji przepisów wprowadzonych dyrektywą 2024/1711 już upłynął.

W odniesieniu do rynku gazu wspólne zasady dotyczące przesyłu, dystrybucji, dostaw i magazynowania gazu ziemnego w UE określa dyrektywa 2024/1788. Akt ten reguluje organizację i funkcjonowanie sektora gazowego, zasady dostępu do rynku, a także kryteria i procedury udzielania zezwoleń na świadczenie usług przesyłowych, dystrybucyjnych, dostawy i magazynowania

¹³ Dz. Urz. UE, L 2024/1711, 26.6.2024.

gazu oraz na eksploatację systemu gazowego. Ponadto dyrektywa ta obejmuje regulacje dotyczące rynków biogazu i niskoemisyjnego wodoru (art. 1 ust. 2 i 3). Wybrane aspekty funkcjonowania gazu ziemnego, gazu odnawialnego i wodoru reguluje rozporządzenie 2024/1789.

Dyrektywa 2024/1788 wymaga, aby w odniesieniu do dostaw gazu ziemnego zapewnić „system dostawcy z urzędu” lub równoważny mechanizm w celu zagwarantowania ciągłości dostaw gazu co najmniej odbiorcom będącym gospodarstwami domowymi (art. 29 ust. 1 zdanie pierwsze). Dostawcy z urzędu, określani w prawie krajowym jako sprzedawcy rezerwowi, mają obowiązek zapewnienia niezakłóconej ciągłości świadczenia usług oraz przejęcia dostaw gazu ziemnego do odbiorców od tych dostawców, którzy zaprzestali działalności, na okres niezbędny do znalezienia nowego dostawcy (art. 29 ust. 3). Dostawcy z urzędu powinni być wyznaczani w drodze sprawiedliwej, przejrzystej i niedyskryminującej procedury (art. 29 ust. 1 zdanie drugie). Dyrektywa 2024/1788 weszła w życie 4 sierpnia 2024 r. i termin transpozycji art. 29 tej dyrektywy jeszcze nie minął (art. 94 ust. 1). Jednocześnie dyrektywa 2024/1788 nie ustanawia prawa do powszechnego dostępu do dostaw gazu dla wszystkich gospodarstw domowych (tzw. usługi powszechnej). Państwa członkowskie mogą jednak – w ogólnym interesie gospodarczym – nałożyć na przedsiębiorstwa gazowe i wodorowe obowiązki użyteczności publicznej. Obowiązki te mogą dotyczyć m.in. bezpieczeństwa, w tym bezpieczeństwa dostaw, regularności i jakości świadczenia usług, ochrony środowiska (w tym efektywności energetycznej, energii ze źródeł odnawialnych i ochrony klimatu), a także cen dostaw gazu ziemnego. Takie obowiązki muszą być jasno określone, przejrzyste, niedyskryminujące, weryfikowalne oraz zapewniać przedsiębiorstwom gazowym i wodorowym z UE równy dostęp do krajowych konsumentów (art. 6 ust. 2). Ponadto, zgodnie z art. 29 ust. 5 dyrektywy 2024/1788, państwa członkowskie mogą wprowadzić przepisy zobowiązujące dostawcę z urzędu do dostarczania gazu ziemnego odbiorcom, którzy nie otrzymują ofert rynkowych, co w praktyce oznacza pełnienie przez niego funkcji sprzedawcy z urzędu w rozumieniu prawa krajowego. W takim przypadku muszą jednak zostać spełnione warunki dotyczące rynkowych cen dostaw oraz organizacji obowiązków użyteczności publicznej, wynikające z art. 4 i art. 6 dyrektywy 2024/1788.

Dyrektywa 2018/2001 ustanawia wspólne ramy dla promowania energii ze źródeł odnawialnych oraz określa wiążący unijny cel ogólny w odniesieniu do całkowitego udziału energii ze źródeł odnawialnych w końcowym zużyciu energii brutto w Unii w 2030 r. Przepisy tej dyrektywy regulują wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w sektorach ogrzewania, chłodzenia i transportu. Określają również zasady udzielania wsparcia finansowego dla energii elektrycznej pochodzącej ze źródeł odnawialnych, w tym także dla prosumentów (art. 1). Zgodnie z art. 4 dyrektywy 2018/2001 w celu osiągnięcia lub przekroczenia unijnego celu dotyczącego udziału energii ze źródeł odnawialnych w końcowym zużyciu energii brutto w Unii oraz realizacji wkładów

poszczególnych państw członkowskich w osiągnięcie tego celu, państwa członkowskie mogą stosować systemy wsparcia. Systemy te mogą obejmować różne instrumenty, w tym bezpośrednie wsparcie cenowe w postaci taryf gwarantowanych lub wypłaty premii – zmiennej albo stałej (art. 2 pkt 5). Systemy wsparcia na rzecz energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych powinny zapewniać zachęty na rzecz wprowadzania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych na rynek energii elektrycznej w sposób „rynkowy i reagujący na sytuację rynkową, przy unikaniu niepotrzebnych zakłóceń rynków energii elektrycznej i z uwzględnieniem ewentualnych kosztów włączenia do systemu oraz stabilności sieci” (art. 4 ust. 2). Państwa członkowskie mają zapewnić, aby wsparcie dla energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych było przyznawane w sposób otwarty, przejrzysty, konkurencyjny, niedyskryminujący i racjonalny pod względem kosztów (art. 4 ust. 4).

2.2. W zakresie, w jakim projekt dotyczy zmian w prawie spółek oraz prawie podatkowym, należy wziąć pod uwagę:

- 1) dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1132 z dnia 14 czerwca 2017 r. w sprawie niektórych aspektów prawa spółek¹⁴, dalej jako „dyrektywa 2017/1132”;
- 2) dyrektywę Rady 2009/133/WE z dnia 19 października 2009 r. w sprawie wspólnego systemu opodatkowania mającego zastosowanie w przypadku łączenia, podziałów, podziałów przez wydzielenie, wnoszenia aktywów oraz wymiany udziałów dotyczących spółek z różnych państw członkowskich, jak również w przypadku przeniesienia statutowej siedziby spółki europejskiej (SE) lub spółdzielni europejskiej (SCE) z jednego państwa członkowskiego do innego¹⁵, dalej jako „dyrektywa 2009/133/WE”.

Dyrektywa 2017/1132 reguluje różne aspekty funkcjonowania spółek kapitałowych, m.in. wymogi dotyczące łączenia się spółek akcyjnych, transgranicznych przekształceń, transgranicznych połączeń i transgranicznych podziałów spółek kapitałowych oraz podziału spółek akcyjnych (art. 1).

Dyrektywę 2009/133/WE należy stosować w odniesieniu do transgranicznych operacji: łączenia, podziałów, podziałów przez wydzielenie, wnoszenia aktywów oraz wymiany udziałów, w które zaangażowane są spółki z co najmniej dwóch państw członkowskich; przeniesienia z jednego państwa członkowskiego do innego państwa członkowskiego statutowej siedziby spółki europejskiej (Societas Europaeas lub SE) oraz spółdzielni europejskiej (SCE) (art. 1).

W literaturze podkreśla się, że przepisy dyrektywy 2009/133/WE mogą pośrednio oddziaływać również na operacje krajowe, gdy państwo członkowskie zdecyduje się objąć je takim samym reżimem prawnym. Wskazuje się, że są to

¹⁴ Dz. Urz. UE L z 30.6.2017, s. 46, ze zm.

¹⁵ Dz. Urz. UE L 310 z 25.11.2009, s. 34, ze zm.

bardzo częste sytuacje w Europie i że w związku z tym istotna część orzeczeń Trybunału Sprawiedliwości UE dotyczy również restrukturyzacji zamykających się na terytorium jednego państwa członkowskiego¹⁶.

W związku z powyższym należy zauważyć, że kwestie opodatkowania bezpośredniego – obejmującego podatki od dochodu, majątku i kapitału nakładane na osoby fizyczne i przedsiębiorstwa – znajdują się tylko w ograniczonym zakresie w sferze zainteresowania UE. Podatek dochodowy od osób fizycznych nie jest objęty przepisami prawa UE jako taki. Natomiast unijna działalność w zakresie podatków bezpośrednich od przedsiębiorstw ma nieco szerszy zakres, choć nadal pozostaje ograniczona, i koncentruje się głównie na aspektach związanych z funkcjonowaniem jednolitego rynku, np. w kontekście transgranicznych restrukturyzacji spółek czy praktyk unikania opodatkowania, które mają bezpośredni wpływ na funkcjonowanie rynku wewnętrznego¹⁷.

W art. 4 ust. 1 dyrektywy 2009/133/WE postanowiono, że łączenie, podział lub podział przez wydzielenie nie stanowi podstawy opodatkowania zysków kapitałowych obliczonych poprzez odniesienie do różnicy między wartością rzeczywistą przekazanych aktywów i pasywów a ich wartością do celów podatkowych. Przepis ten ma określać podstawowy mechanizm dyrektywy – wyłączenie z opodatkowania ujawnienia ukrytych rezerw w związku z restrukturyzacją¹⁸. Z kolei w art. 8 dyrektywy 2009/133/WE wprowadzono zasadę neutralności podatkowej operacji restrukturyzacyjnych po stronie udziałowców. Zgodnie z ust. 1 tego artykułu przy okazji łączenia, podziału lub wymiany udziałów, przydział papierów wartościowych reprezentujących kapitał spółki przejmującej lub nabywającej na rzecz akcjonariusza spółki przekazującej lub nabywanej, w zamian za papiery wartościowe reprezentujące kapitał tej ostatniej spółki, nie stanowi sam w sobie podstawy do opodatkowania dochodu, zysków lub zysków kapitałowych tego akcjonariusza. W ust. 2 art. 8 zaznaczono, że w przypadku podziału przez wydzielenie, przydział papierów wartościowych reprezentujących kapitał spółki przejmującej na rzecz akcjonariusza spółki przekazującej nie stanowi sam w sobie podstawy do opodatkowania jego dochodu, zysków lub zysków kapitałowych. Podział przez wydzielenie został uregulowany odrębnie w art. 8, ponieważ w tego rodzaju transakcji udziałowiec nie otrzymuje nowych papierów wartościowych w zamian za posiadane wcześniej papiery wartościowe (jak ma to miejsce w przypadku łączenia, podziału czy wymiany udziałów w rozumieniu dyrektywy), lecz otrzymuje je dodatkowo. W efekcie papiery wartościowe posiadane wcześniej tracą na wartości ekonomicznej, ponieważ majątek spółki, w której udziały są

¹⁶ W. Varga [w:] *Komentarz do dyrektywy 2009/133/WE dotyczącej opodatkowania fuzji, podziałów i przekształceń spółek*, LEX/el. 2015, art. 1, pkt 1, ak. 3.

¹⁷ Dyrektywa Rady (UE) 2016/1164 z dnia 12 lipca 2016 r. ustanawiająca przepisy mające na celu przeciwdziałanie praktykom unikania opodatkowania, które mają bezpośredni wpływ na funkcjonowanie rynku wewnętrznego (Dz. Urz. UE L. z 2016 r. Nr 193, s. 1, ze zm.).

¹⁸ W. Varga [w:] *Komentarz do dyrektywy 2009/133/WE...*, art. 4, pkt 1.

posiadane, ulega uszczupleniu o wartość przekazaną do nowej spółki. Korelatem tego spadku wartości są właśnie nowe udziały w nowo utworzonej spółce¹⁹. Jednocześnie w art. 8 ust. 9 dyrektywy 2009/133/WE dodano, że art. 8 ust. 1 i 2 nie wykluczają możliwości, aby państwa członkowskie uwzględniały przy opodatkowaniu akcjonariuszy wszelkie wypłaty gotówkowe, które mogą być im przekazane w ramach łączenia, podziału, podziału przez wydzielenie lub wymiany udziałów.

3. Analiza przepisów projektu ustawy pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

3.1. W art. 1 i art. 5 projektu przewiduje się przejście z mocy ustawy praw i obowiązków związanych z wykonywaniem zadań sprzedawcy rezerwowego paliw gazowych lub energii elektrycznej oraz sprzedawcy z urzędu energii elektrycznej lub paliw gazowych. W tym zakresie pojawia się wątpliwość co do zgodności projektu z art. 27 ust. 2 i art. 27a ust. 1 dyrektywy 2019/944 oraz art. 6 ust. 2 i art. 29 ust. 1 dyrektywy 2024/1788. Przepisy te wymagają, aby państwa członkowskie powierzały przedsiębiorstwom energetycznym pełnienie tych funkcji w sposób przejrzysty i niedyskryminujący.

Trudno uznać, że w przypadku przywołanych przepisów projektu mamy do czynienia z taką procedurą, skoro prawa i obowiązki mają być przenoszone w oparciu o plan podziału spółki kapitałowej. Plan podziału wymaga pisemnego uzgodnienia między organami spółki dzielonej a spółki przejmującej, a w razie podziału przez zawiązanie nowej spółki plan sporządza na piśmie spółka dzielona (art. 533 § 1 i 2 Kodeksu spółek handlowych). Charakter prawny planu podziału nie jest jednolicie oceniany w doktrynie. Przeważa pogląd, że nie stanowi on umowy ani czynności prawnej, lecz jest jednym z niezbędnych elementów złożonego postępowania prowadzącego do podziału spółki. Plan jest jednak przyjmowany w drodze uchwały zarządu i w tym sensie stanowi element oświadczenia woli spółki. Ponadto, po jego zatwierdzeniu w uchwale podziałowej, zgodnie z art. 541 § 6 Kodeksu spółek handlowych, plan ten współkształtuje prawne skutki podziału²⁰. Oznacza to, że w wyniku wejścia w życie projektowanych przepisów prawa obowiązki sprzedawcy rezerwowego oraz sprzedawcy z urzędu mogłyby przechodzić na inne podmioty na warunkach określonych wolą uczestników podziału spółki kapitałowej, a nie w ramach ustanowionej przez państwo członkowskie sprawiedliwej, przejrzystej i niedyskryminującej procedury.

Wobec powyższego trzeba stwierdzić, że art. 1 i art. 5 projektu mogą być uznane za niezgodne z art. 27 ust. 2, art. 27a ust. 1 dyrektywy 2019/944 oraz art. 6 ust. 2 i art. 29 ust. 1 dyrektywy 2024/1788 ze względu na odejście od przejrzystych i niedyskryminujących procedur powierzania zadań sprzedawcy

¹⁹ W. Varga [w:] *Komentarz do dyrektywy 2009/133/WE...*, art. 8, pkt 3.

²⁰ Wyrok SN z 14.12.2018 r., I CSK 687/17, OSNC 2019, nr 10, poz. 101.

rezerwowego energii elektrycznej i gazu ziemnego oraz sprzedawcy z urzędu energii elektrycznej i gazu ziemnego.

3.2. Art. 2 projektu dotyczący zmian w ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych jest niesprzeczny z prawem UE.

4. Konkluzja

Poselski projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw dotyczy zagadnień objętych prawem Unii Europejskiej.

Art. 1 i art. 5 projektu mogą być uznane za niezgodne z art. 27 ust. 2 i art. 27a ust. 1 dyrektywy 2019/944 oraz art. 6 ust. 2 i art. 29 ust. 1 dyrektywy 2024/1788.

W pozostałym zakresie projekt nie jest sprzeczny z prawem UE.

Autor:

Tomasz Długosz

ekspert w Biurze Ekspertyz
i Oceny Skutków Regulacji

Akceptował:

Wicedyrektor Biura Ekspertyz
i Oceny Skutków Regulacji

Ziemowit Cieślik

/podpisano elektronicznie/

Warszawa, 22 maja 2025 r.

BEOS-WP/WPEiM-847/25

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L.dz. SPS-III.020.105.7.2025

Data wpływu 22.05.2025

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

**Opinia w sprawie stwierdzenia, czy poselski projekt ustawy o zmianie
ustawy– Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw
(przedstawiciel wnioskodawców: poseł Zdzisław Gawlik) jest projektem
ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej w rozumieniu art. 95a
regulaminu Sejmu**

Projekt ma na celu nowelizację:

- 1) ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne¹, dalej jako „Prawo energetyczne”;
- 2) ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych², dalej jako „ustawa o podatku dochodowym od osób prawnych”;
- 3) ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości³, dalej jako „ustawa o rachunkowości”;
- 4) ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii⁴, dalej jako „ustawa OZE”.

Celem projektu jest uzupełnienie zmian ustawowych w związku z wprowadzeniem do ustawy z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych⁵, dalej jako „Kodeksu spółek handlowych”, możliwości podziału spółki przez wyodrębnienie oraz innych nowych form reorganizacji spółek ustawą z dnia 16 sierpnia 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks spółek handlowych oraz niektórych innych ustaw⁶.

Zmiany w Prawie energetycznym polegają na wprowadzeniu mechanizmów przejścia z mocy ustawy praw i obowiązków spółki będącej

¹ Dz. U. z 2024 r. poz. 266, ze zm.

² Dz. U. z 2025 r. poz. 278, ze zm.

³ Dz. U. z 2023 r. poz. 120, ze zm.

⁴ Dz. U. z 2024 r. poz. 1361, ze zm.

⁵ Dz. U. z 2024 r. poz. 18, ze zm.

⁶ Dz. U. poz. 1705.

sprzedawcą rezerwowym energii elektrycznej lub paliw gazowych lub sprzedawcą z urzędu, w przypadku podziału spółki na zasadach określonych w art. 529 § 1 Kodeksu spółek handlowych (art. 5aa ust. 13, art. 5ad ust. 10 oraz art. 9ia). W przypadku takiego podziału spółki będącej sprzedawcą rezerwowym paliw gazowych lub energii elektrycznej sprzedawcą rezerwowym stanie się spółka nabywająca na podstawie planu podziału prawa i obowiązki spółki dzielonej w zakresie realizacji obowiązków sprzedawcy rezerwowego. Natomiast w przypadku dokonania podziału spółki wyznaczonej na sprzedawcę z urzędu prawa i obowiązki sprzedawcy z urzędu miałyby przechodzić, do czasu wyznaczenia przez Prezesa URE, na spółkę nabywającą od spółki dzielonej prawa i obowiązki sprzedawcy z urzędu.

Zmiany w ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych (art. 12 ust. 1 pkt 7 i 8d oraz ust. 4 pkt 25) mają na celu zrównanie podziału przez wyodrębnienie z operacją wniesienia aportu do spółki w wymiarze podatkowym, z zastosowaniem wyjątku, jeśli przedmiotem wyodrębnienia jest przedsiębiorstwo lub jego zorganizowana część oraz spółka otrzymująca to przedsiębiorstwo lub jego zorganizowaną część odpowiednio przyjęła dla celów podatkowych składniki wchodzące w skład tego przedsiębiorstwa lub jego części (zmiana dotycząca art. 12 ust. 4 pkt 25 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych). Druga zmiana w ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych dotyczy przesądzenia, że przychód nie powstaje w przypadku połączenia przeprowadzanego na podstawie art. 515¹ § 1 Kodeksu spółek handlowych (zmiana dotycząca art. 12 ust. 1 pkt 8d in fine ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych).

Zmiana art. 12 ust. 3a ustawy o rachunkowości ma na celu usunięcie konieczności zamknięcia ksiąg rachunkowych w przypadku podziału przez wydzielenie lub wyodrębnienie.

Proponowany art. 40 ust. 9 w ustawie OZE dotyczy podziału przez wyodrębnienie spółki wyznaczonej na sprzedawcę zobowiązanego. W takim przypadku spółka nabywająca na podstawie planu podziału prawa i obowiązki spółki dzielonej stanie się sprzedawcą zobowiązanym na okres od dnia podziału do końca roku kalendarzowego następującego po upływie roku, w którym zarejestrowano podział, oraz stanie się z dniem podziału stroną umów zawartych przez spółkę dzieloną.

W projekcie przewidziano także przepis odnoszący się do podziału spółki pełniącej obowiązki sprzedawcy z urzędu na podstawie art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 4 marca 2005 r. o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz ustawy – Prawo ochrony środowiska⁷ oraz przejścia praw i obowiązków sprzedawcy z urzędu na wskazaną w planie podziału spółkę.

Projekt nie zawiera przepisów mających na celu wykonanie prawa Unii Europejskiej.

Poselski projekt ustawy o zmianie ustawy– Prawo energetyczne

⁷ Dz. U. z 2005 r. poz. 552.

oraz niektórych innych ustaw **nie jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej** w rozumieniu art. 95a regulaminu Sejmu.

Autor:

Tomasz Długosz

ekspert w Biurze Ekspertyz
i Oceny Skutków Regulacji

Akceptował:

Wicedyrektor Biura Ekspertyz
i Oceny Skutków Regulacji

Ziemowit Cieślik

/podpisano elektronicznie/

Warszawa, 11 czerwca 2025 r.

Zdzisław Gawlik
Posel na Sejm RP

RPW/19540/2025 – 1P

EZD RP KS
(GMS – WSU)
Data rejestracji: 2025 – 06 – 11
Data wpływu: 2025 – 06 – 11

Szanowny Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

w związku z prośbą o uzupełnienie uzasadnienia projektu ustawy o zmianie ustawy - Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw, jako przedstawiciel wnioskodawców, przesyłam w załączeniu uzasadnienie uzupełnione zgodnie z wymogiem określonym w art. 34 ust. 2a Regulaminu Sejmu.

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L.dz. *88-III.020.105.12.24*

Data wpływu *11.06.2025*

Z poważaniem

UZASADNIENIE

We wrześniu 2023 r. nowelizacja Kodeksu spółek handlowych wprowadziła do polskiego systemu prawnego podział spółki przez wyodrębnienie i inne nowe typy reorganizacji korporacyjnych. Szybko okazało się jednak, że zmianie tej nie towarzyszyły zmiany szeregu innych ustaw, które w swojej obecnej formie utrudniają albo wręcz uniemożliwiają przeprowadzenie podziału niektórych spółek.

Uchwalona przez Sejm w dniu 20 grudnia 2024 r. ustawa o podmiotach obsługujących kredyty i nabywcach kredytów w przepisach przejściowych (art. 58) wprowadza istotną i oczekiwaną przez uczestników obrotu publicznego zmianę w ustawie o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych. Zmiana ta pozwala na przeprowadzenie podziału spółki publicznej poprzez wyodrębnienie bez potrzeby wycofywania akcji spółki będącej przedmiotem podziału z obrotu giełdowego.

Proponowane zmiany Prawa energetycznego mają za zadanie dokończyć proces usuwania luk w prawie związanych z wprowadzeniem nowego podziału spółki przez wyodrębnienie i umożliwić podział spółki obrotu energią elektryczną lub gazem przez wyodrębnienie z zapewnieniem przejścia z mocy ustawy praw i obowiązków takiej spółki będącej sprzedawcą rezerwowym lub sprzedawcą z urzędu. Podział spółki wskazanej w umowie dystrybucji energii elektrycznej lub gazu jako sprzedawca rezerwowy powoduje, że spółka wskazana przestaje świadczyć sprzedaż rezerwową. Zgodnie z Prawem energetycznym odbiorcy energii wskazują sprzedawcę rezerwowego w umowie dystrybucji, co jest jednocześnie upoważnieniem dla operatora systemu do zawarcia w imieniu odbiorcy umowy sprzedaży rezerwowej we wskazanych w ustawie przypadkach. Upoważnienie to w razie podziału spółki wygasa z braku adresata. Proponowana zmiana przenosi automatycznie wybór odbiorcy na spółkę wydzieloną ze spółki wskazanej na sprzedawcę rezerwowego. Jest to niezwykle istotne, albowiem zapewnia nieprzerwane dostawy energii elektrycznej i gazu do odbiorców w gospodarstwach domowych w razie kłopotów wybranego przez danego odbiorcę sprzedawcy skutkujących zaprzestaniem przez niego dostaw energii lub gazu.

Zmiana w zakresie sprzedawcy z urzędu dotyczy zarówno spółek działających na podstawie przepisu przejściowego z 2005 r. (stan obecny) jak i przedsiębiorstw, które zostaną wyznaczone na sprzedawców z urzędu przez Prezesa URE w trybie art. 9i Prawa energetycznego w drodze przetargu. Zapewni to płynną kontynuację obsługi umów kompleksowych, które sprzedawcy z urzędu mają obowiązek zawierać z odbiorcami w gospodarstwach domowych.

Brak tego przepisu powoduje w przypadku podziału spółki obrotu energią lub gazem konieczność wyznaczenia sprzedawcy z urzędu w drodze przetargu zgodnie z art. 9i Prawa energetycznego, czego od początku obowiązywania tego przepisu Prezes URE ani razu nie uczynił. Spowodowałoby to brak sprzedawcy z urzędu na obszarze działania dzielonej spółki do czasu zakończenia przetargu, co może potrwać kilka miesięcy. Istnieje także ryzyko, że do przetargu mógłby nie stanąć ani jeden uczestnik, albowiem działalność sprzedawcy z urzędu w zakresie cen energii elektrycznej podlega silnej regulacji (zatwierdzaniu taryf), która czyni ją działalnością nisko marżową, a w niektórych latach nie przynoszącą zysku.

Proponowana nowelizacja ma na celu usunięcie luk w prawie, które utrudniają albo wręcz uniemożliwiają podział spółki publicznej przez wyodrębnienie wobec niedostosowania ustaw podatkowych i ustawy o rachunkowości do nowych form reorganizacji korporacyjnych. Dodatkowo, proponuje się zmiany usuwające luki w prawie, które uniemożliwiają podział przedsiębiorstwa energetycznego zajmującego się obrotem energią elektryczną lub gazem, skutkując problemami zarówno dla samych spółek, ich akcjonariuszy, a także wytwórców energii elektrycznej w odnawialnych źródłach energii o mocy do 0,5MW.

Zmiana w ustawie o podatku od osób prawnych ma na celu dostosowanie przepisów tej ustawy do zmian wprowadzonych w 2023 roku do ustawy Kodeks spółek handlowych, w szczególności w celu dostosowania przepisów podatkowych do nowych form reorganizacji spółek, tj. nowych zasad horyzontalnego połączenia spółek sióstr, podziału przez wyodrębnienie oraz pełne wdrożenie dyrektywy 2009/133/WE.

Wprowadzone z początkiem 2023 roku zmiany w ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych jedynie częściowo zaadresowały kwestię nowych rodzajów reorganizacji, co

skutkowało tym, że w praktyce pojawił się szereg sprzecznych stanowisk i interpretacji. Źródłem wątpliwości są przede wszystkim dwie okoliczności, tj. fakt, iż w przypadku nowego rodzaju horyzontalnego połączenia spółek siostr nie dochodzi do emisji nowych udziałów (akcji) i objęcia ich przez wspólnika, a w przypadku podziału przez wyodrębnienie, co prawda do wydania nowych udziałów (akcji) dochodzi, jednak nie są one obejmowane przez wspólnika spółki dzielonej, ale przez samą spółkę dzieloną. Zaproponowane zmiany zmierzają więc w kierunku zapewnienia neutralności podatkowej nowych rodzajów reorganizacji, tak jak jest to przewidziane na gruncie prawa Unii Europejskiej – dyrektywa 2009/133/WE, która gwarantuje neutralność podatkową restrukturyzacji kapitałowych.

Biorąc pod uwagę, że skutek ekonomiczny podziału przez wyodrębnienie jest tożsamy ze skutkiem jaki wywołuje wkład niepieniężny (aport), jak również mając na uwadze taki sam sposób rozliczania tych operacji dla celów rachunkowych, najbardziej pożądanym kierunkiem zmian w ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych jest zrównanie traktowania dla celów tego podatku podziału przez wyodrębnienie z aportem. W obu przypadkach składniki majątku jednej spółki są przenoszone na inny podmiot w zamian za wydawane na rzecz tego podmiotu udziały (akcje). Dodatkowo również podział przez wyodrębnienie skutkuje powstaniem takiej samej wertykalnej struktury holdingowej jak struktura, która powstaje w rezultacie wniesienia aportu. Podejście zrównujące dla celów podatkowych aport aktywów z podziałem spółki przez wyodrębnienie znajduje również uzasadnienie w dyrektywie 2009/133/WE, gdzie jest mowa o neutralności podatkowej operacji "wniesienia aktywów". Dyrektywa 2009/133/WE definiuje "wniesienie aktywów" jako "czynność, w wyniku której spółka nieulegająca likwidacji przekazuje, jeden, kilka lub wszystkie swoje oddziały innej spółce, w zamian za przekazanie papierów wartościowych reprezentujących kapitał spółki przejmującej przekaz". Natomiast "oddział" definiowany jest jako "ogół aktywów i pasywów części spółki, która z organizacyjnego punktu widzenia stanowi niezależną jednostkę gospodarczą, to znaczy podmiot, który jest w stanie funkcjonować za pomocą własnych środków". Definicja ta wydaje się więc być zbieżna ze znaną ustawodawstwu podatkowemu definicją zorganizowanej części przedsiębiorstwa.

Zmiana w ustawie o rachunkowości polega na usunięciu konieczności zamknięcia ksiąg rachunkowych w przypadku podziału przez wyodrębnienie, co w myśl obecnie

obowiązujących przepisów prawa jest obowiązkowe, a jawi się jako zbędna formalność generująca dodatkowe koszty przy podziale. W efekcie, na cele prowadzenia ksiąg rachunkowych spółek dzielonych podział przez wyodrębnienie zostaje zrównany z podziałem przez wydzielenie w świetle ustawy o rachunkowości.

Zmiana ustawy o odnawialnych źródłach energii (ustawa OZE) ma za zadanie umożliwić podział przedsiębiorstwa obrotu będącego sprzedawcą zobowiązanym, czyli tą firmą, która ma za zadanie kupowanie energii elektrycznej wyprodukowanej w instalacjach odnawialnych źródeł energii o mocy do 0,5MW i jej rozliczanie. Żaden przepis nie stanowi wprost, czy prawa i obowiązki związane z tym statusem mogą przechodzić z mocy prawa na wydzielaną spółkę w przypadku podziału spółki pełniącej taką rolę, która została wcześniej wyznaczona przez Prezesa URE w trybie art. 40 ust. 1 ustawy OZE. Co więcej, zapisy art. 82 ust. 2 i 3 ustawy OZE stanowią, że zmiana sprzedawcy zobowiązanego powoduje rozwiązanie istniejących umów sprzedaży energii elektrycznej z wytwórcami energii elektrycznej w instalacjach odnawialnego źródła energii i zawieranie nowych umów z nowym sprzedawcą zobowiązanym.

Zmiana usunie tę wątpliwość i zapewni nie tylko płynne przejście tych umów oraz wszelkich praw i obowiązków sprzedawcy zobowiązanego na nowo tworzoną spółkę, ale także przedłuży o jeden pełny rok kalendarzowy status sprzedawcy zobowiązanego dla spółki wywiedzionej jako sprzedawca z urzędu z innej spółki. Jest to podyktowane tym, że zgodnie z art. 40 ust. 3 ustawy OZE sprzedawca zobowiązany jest wyznaczany na kolejny rok na podstawie wielkości sprzedaży energii elektrycznej danej spółki obrotu energią w okresie od 1 stycznia do 31 sierpnia danego roku. Nowa spółka, która przejmie rolę sprzedawcy zobowiązanego nie będzie mogła się wykazać w pierwszym roku swojego istnienia sprzedażą w tym okresie, chyba że zaczęła swoją działalność 1 stycznia. Skutkiem tego rola sprzedawcy zobowiązanego mogłaby trafić do innej spółki obrotu całkowicie nie przygotowanej i nie zdolnej do pełnienia takiej roli i konieczność zawierania przez nowego sprzedawcę nowych umów sprzedaży energii elektrycznej.

Obecnie zadania sprzedawcy z urzędu pełnione są na podstawie art. 10 ust. 1 nowelizacji Prawa Energetycznego z dnia 4 marca 2005r. do czasu wyłonienia lub wyznaczenia sprzedawcy z urzędu w oparciu o art. 9i Prawa energetycznego. Przepisy przejściowe nowelizacji obowiązują do dnia dzisiejszego i do dnia dzisiejszego Prezes URE nie

przeprowadził procedury wyboru ani nie wyznaczył sprzedawców z urzędu. W związku z powyższym role te pełnią dotychczasowo działające w tym obszarze podmioty. Przepisy nie przewidują „zwolnienia z roli sprzedawców z urzędu w inny sposób niż przewidziany w art. 9i PE – czyli poprzez powierzenie ich roli przedsiębiorstwom wyłonionym w przetargu lub wyznaczonym przez Prezesa URE.

Zmiana w zakresie sprzedawcy z urzędu dotyczy zarówno spółek działających na podstawie przepisu przejściowego z 2005 r. (stan obecny) jak i przedsiębiorstw, które zostaną wyznaczone na sprzedawców z urzędu przez Prezesa URE w trybie art. 9i Prawa energetycznego w drodze przetargu. Zapewni to płynną kontynuację obsługi umów kompleksowych, które sprzedawcy z urzędu mają obowiązek zawierać z odbiorcami w gospodarstwach domowych. Brak tego przepisu powoduje w przypadku podziału spółki obrotu energią lub gazem konieczność wyznaczenia sprzedawcy z urzędu w drodze przetargu zgodnie z art. 9i Prawa energetycznego, czego od początku obowiązywania tego przepisu Prezes URE ani razu nie uczynił. Spowodowałoby to brak sprzedawcy z urzędu na obszarze działania dzielonej spółki do czasu zakończenia przetargu, co może potrwać kilka miesięcy. Istnieje także ryzyko, że do przetargu mógłby nie stanąć ani jeden uczestnik, albowiem działalność sprzedawcy z urzędu w zakresie cen energii elektrycznej podlega silnej regulacji (zatwierdzaniu taryf), która czyni ją działalnością nisko marżową, a w niektórych latach nie przynoszącą zysku.

Dla zmian w Prawie energetycznym, ustawie o odnawialnych źródłach energii i ustawie o rachunkowości nie ma rozwiązań alternatywnych, a przedstawione zmiany zostały zredagowane w najprostszym i najbardziej zwięzłym sposobie. W przypadku zmian do ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych proponowane rozwiązanie zrównujące na tle tej ustawy podział przez wydzielenie z aportem to najprostszym sposobem usunięcia wątpliwości interpretacyjnych. Alternatywą byłoby zaproponowanie osobnego rozdziału dotyczącego podziału spółek przez wydzielenie, co jawi się jako niezasadne z punktu widzenia konstrukcji ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych.

Powyższe wskazuje, iż nie jest możliwe osiągnięcie celu wprowadzenia przedmiotowej regulacji za pomocą innych środków.

Ustawa oddziałuje na spółki, które w celu realizacji swoich celów gospodarczych chcą dokonać podziału:

- a) w zakresie zmian do Prawa energetycznego na wszystkie spółki zajmujące się obrotem energią elektryczną lub paliwami gazowymi pełniącymi funkcję sprzedawców z urzędu (obecnie 5 spółek w energii elektrycznej i jedna w gazie ziemnym);
- b) w zakresie zmian do ustawy o księgowości i ustawy o podatku dochodowym w stosunku do wszystkich spółek;
- c) w zakresie zmian w ustawie o odnawialnych źródłach ustawa oddziałuje na wszystkie spółki będące sprzedawcą zobowiązanym energii elektrycznej (187 spółek w 2025 r.) oraz wytwórców odnawialnej energii elektrycznej w instalacjach wytwórczych o mocy do 0,5MW.

Brak jest negatywnych skutków gospodarczych zaproponowanych rozwiązań. Pozytywne skutki gospodarcze to zapewnienie płynnego podziału spółek i zmniejszenie kosztów tego rodzaju operacji.

Proponowane zmiany nie powodują obciążeń administracyjnych dla mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców.

Jeżeli chodzi o przewidywane skutki społeczno – gospodarcze, w tym ocenę wpływu na mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców to proponowane zmiany w prawie energetycznym, w żadnym aspekcie nie mają wpływu na mikro, małych i średnich przedsiębiorców. Warunki sprzedaży energii elektrycznej dla tych przedsiębiorców nie zmieniają się i nie spowodują, żadnych skutków społeczno – gospodarczych bowiem zapewniają płynne przejście realizacji obowiązków przedsiębiorstwa energetycznego zajmującego się obrotem energią elektryczną pełniącego jednocześnie rolę sprzedawcy z urzędu, sprzedawcy rezerwowego i sprzedawcy zobowiązanego ze spółki dzielonej na spółkę wydzielaną, co powoduje usunięcie stanu niepewności związanej z ciągłością sprzedaży energii elektrycznej. Proponowane zmiany chronią interesy odbiorców energii elektrycznej i gazu mających prawo do żądania do zawierania umów kompleksowych ze sprzedawcą z urzędu zapewniając im utrzymanie zawartych w tym trybie umów kompleksowych oraz producentów energii w odnawialnych źródłach energii o mocy do 0,5MW zapewniając im dalszą realizację zawartych umów ze sprzedawcą zobowiązanym

oraz nieprzerwanie istnienie i funkcjonowanie sprzedawcy z urzędu, sprzedawcy rezerwowego i sprzedawcy zobowiązanego.

W odniesieniu do proponowanych zmian w ustawie o rachunkowości zmiana polega na usunięciu konieczności zamknięcia ksiąg rachunkowych w przypadku podziału przez wyodrębnienie, co w myśl obecnie obowiązujących przepisów prawa jest obowiązkowe, a jawi się jako zbędna formalność generująca dodatkowe koszty przy podziale. W efekcie prowadzenia ksiąg rachunkowych spółek dzielonych podział przez wyodrębnienie zostaje zrównany z podziałem przez wydzielenie w świetle ustawy o rachunkowości.

W odniesieniu do ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych proponowane zmiany zmierzają do zapewnienia neutralności podatkowej nowych rodzajów reorganizacji, tak jak jest to przewidziane na gruncie prawa Unii Europejskiej – dyrektywa 2009/133/WE, która gwarantuje neutralność podatkową restrukturyzacji kapitałowych.

Wprowadzenie zmian w ustawie o rachunkowości i ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych jest działaniem na korzyść przedsiębiorców, które obniżą koszty i ułatwią prowadzenie działalności gospodarczej.

Proponowane zmiany prawa nie powodują żadnych kosztów ani obciążeń dla Skarbu Państwa ani jednostek samorządu lokalnego, nie zmieniają ani zasad, ani wielkości opodatkowania, ani nie zmieniają praw i obowiązków stron umów, do których wprowadzane przepisy będą miały zastosowanie. Co więcej, proponowane zmiany chronią interesy odbiorców energii elektrycznej i gazu mających prawo do żądania do zawierania umów kompleksowych ze sprzedawcą z urzędu zapewniając im utrzymanie zawartych w tym trybie umów kompleksowych oraz producentów energii w odnawialnych źródłach energii o mocy do 0,5MW zapewniając im dalszą realizacją zawartych umów ze sprzedawcą zobowiązanym oraz nieprzerwanie istnienia i funkcjonowania sprzedawcy z urzędu, sprzedawcy rezerwowego i sprzedawcy zobowiązanego.

Warszawa, dnia 26 maja 2025 r.

R-20250526-002

Pan Dariusz Salamończyk
Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu
Kancelaria Sejmu
ul. Wiejska 4/6/8
00-902 Warszawa

Dotyczy:
SPS-III.020.105.6.2025
dot. RPW.15444.2025

Szanowny Panie Ministrze,

działając w imieniu Krajowej Rady Biegłych Rewidentów, uprzejmie dziękuję za przesłanie do zaopiniowania *poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy - Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Zdzisław Gawlik)*, przy piśmie z dnia 19 maja 2025 r.

Po zapoznaniu się z ww. projektem informujemy, że Polska Izba Biegłych Rewidentów nie zgłasza uwag do ww. projektu.

Z poważaniem

Prezes
Krajowej Rady Biegłych Rewidentów

Kamil
Jesionowski
Elektronicznie
podpisany
przez Kamil
Jesionowski

Kamil Jesionowski

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L. dz. SPS-III.020.105.6.2025

Data wpływu 2.06.25r.

RPW/19282/2025 – 1P

EZD RP KS
(BPW–III)
Data rejestracji: 2025–06–10
Data wpływu: 2025–06–10

Prezes
Adam Glapiński

Warszawa, 5 czerwca 2025 r.

DP.IV.024.78.2025.MJ

Pan

Jacek Cichocki

Szef Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie,

W nawiązaniu do pisma z dnia 19 maja 2025 r. (znak: SPS-III.020.105.6.2025) dotyczącego poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw, uprzejmie informuję, że Narodowy Bank Polski nie zgłasza uwag do powyższego dokumentu.

Z poważaniem

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L. dz. SPS-III.020.105.11.2025

Data wpływu 11.06.2025